

NAUČNÁ STEZKA HORNÍ BŘÍZA

č. 6

Museum

HISTORIE KERAMICKÉ TOVÁRNY

Johann Fitz, významný průmyslník a báňský odborník, začal v roce 1882 v Horní Bříze těžit a zpracovávat kaolin a o čtyři roky později postavil „Továrnu na výrobu hliněného, kaolinového a šamotového zboží“. Ručním formováním nebo lisováním se vyrábělo především žárovzdorné zboží, ale také polevané střešní tašky, kanalizační, chemická a hospodářská kamenná, obkládky, dlažby, kachle i různá zahradní keramika.

Člověk-Sita — Horní Bříza

Dřevná fotografie

Plánová pec ve šamotce

V roce 1896 byly první pece v šamotce uvedeny do provozu, současně se budovala tovární vlečka. Výstavba šamotky byla dokončena v roce 1912, vyrábělo se zde žárovzdorné zboží a kamenná, v původní „fliseč“ zejména obkládky, dlažby a kamma.

V roce 1899 vznikla akciová společnost „Žápadočeské továrny kaolinové a šamotové“, která začala

kupovat další keramické továrny. Majoritu akcií měla Živnostenská banka a osobnosti s ní spojené.

Značka HOB se začala používat na začátku 20. století, ale již předtím se výrobky hornobřízské továrny s úspěchem exportovaly. Z kameniny se budovaly kanalizační sítě mnoha evropských i asijských velkoměst, žárovzdorné výrobky se vyvážely do Japonska a v Evropě se z nich stavěly kompletní plynárenny, elektrárny a hutní závody. Dlaždice pro své vynikající vlastnosti byly předepisovány pro nástupiště c.k.státních drah, do přístavů a vojenských objektů, mrazuvzdorné obkládky Simplon se od roku 1906 dodávaly na stavby alpských železničních tunelů. Hornobřízská kachlová kamma a krby jsou dodnes ozdobou četných interiérů. Velice kvalitním výrobkem byly i umělé omítky Břizoliti a venkovní obkládky Alit. Když společnost ovládla i magnezitový průmysl na Slovensku, změnil se její název na „Žápadočeské továrny kaolinové, šamotové a slovenské závody magnesitové“.

Ke stému výročí založení podniku bylo otevřeno podnikové muzeum, které je jedinou muzeem stavební keramiky v republice.

V roce 1992 byla založena akciová společnost „Žápadočeské kaolinové a keramické závody“, která roku 1997 změnila název na „Keramika Horní Bříza“. Výroba žárovzdorného zboží v šamotce byla zrušena, místo toho tu byl postaven závod „HOB CerTec, spol. s r.o.“ na výrobu keramických valečků do moderních pecí.

Část lisovny obkládaček

Pec ve fliseč

Rampa v šamotce

Kulaté pece ve fliseč

Rampa ve fliseč

Když se jediným akcionářem stala rakouská společnost Lasselsberger, která koupila i keramičky v Chlumčanech a Rakovníku, bylo rozhodnuto o zániku těchto akciových společností bez likvidace a jejich spojení ve skupině Lasselsberger k l. l. 2004. O dva roky později byla v hornobřízské fliseč zrušena výroba obkládaček.

PARTNEŘI PROJEKTU:

